

РЕШЕНИЕ

№ 5059

гр. София, 09.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав, в
публично заседание на 21.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **9102** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10, ал. 6 Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД) във връзка с чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по повод на жалба, подадена от Л. Й. В. срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 11.08.2025 г., издадена от директора на дирекция Социално подпомагане – М..

С жалбата се иска оспорената заповед да бъде отменена като незаконосъобразна, защото противоречи на материалния закон. Релевират се доводи, че неизвинените отсъствия не са по вина на детето, а поради организационни проблеми от страна на училищното ръководство. Моли заповедта да бъде отменена като незаконосъобразна.

В хода на съдебното производство жалбоподателят, редовно призована, не се явява, представлява се от адв. В., който поддържа и претендира отмяна на оспорвания акт. Допълнителни съображения са развити в писмени бележки.

Ответникът- директор на Дирекция „Социално подпомагане“– М., редовно призован, не се явява, представлява се от юрк. Т., който оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със Заповед № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 19.08.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“– М., на основание чл.10, ал.4 от ЗСПД и чл.4, ал.1 ППЗСПД, вр. с чл.10, ал.5 и ал.6 от ЗСПД и въз основа на подадено заявление- декларация с вх.№ ЗСПД/Д-С-М/4790 от 16.08.2024 г., е отпусната на Л. В. по чл.10б, ал.1 ЗСПД еднократна помощ за ученици записани в осми клас за 1 дете– П. С. К. в размер на 300 лева, срок от 01.08.2024 г.– 28.02.2025 г.

На 05.08.2025 г. е издадена Заповед № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 11.08.2025 г., от директора на дирекция Социално подпомагане– М., с която на основание чл.10б, ал.1 от ЗСПД, във вр. с подадено заявление- декларация за отпускане на еднократна помощ за ученици записани в осми клас и Заповед № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 19.08.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“- М., е наредено да възстанови неправомерно получените социални помощи, както следва: По заявление- декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 16.08.2024 г. и Заповед № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 19.08.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“- М. за отпускане на еднократна помощ на лицето П. С. К. в размер на 300 лева. Мотиви: Получена информация от МОН заредена в ИИС за допуснати над 5 отсъствия без уважителна причина през месец юни 2025 г. за дете П. С. К., които са потвърдени. Посочено е още, недобросъвестно получената социална помощ да се възстанови в пълен размер, ведно със законоустановената лихва, дължима до датата на възстановяването ѝ.

Към преписката е приложено писмо изх. № 258/27.10.2025 г. на директора на СПГТ, към което е присъединена ел. справка от електронен дневник „Школо“ за отсъствията на П. К. през месец юни 2025 г. и отсъствията на П. К. през цялата учебна 2024- 2025 г.. От писмото и Справката, към него, е видно, че ученикът П. К. е записан на 15.09.2024 г. в 8 „д“ клас, професия „Хотелиер“, специалност „Хотелиерско обслужване“ с разширено изучаване на английски език в Софийска професионална гимназия по туризъм. Видно от справка за месец юни 2025 г. ученикът има 3 закъснения за час по английски език; 2 отсъствия от час по „Биология и здравно образование“ и 1 по Физическо възпитание и спорт и 1 по Спортни дейности (волейбол).

В хода на съдебното производство като доказателства са приети представените с жалбата, с административната преписка документи и допълнително ангажираните от ответника.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Обжалваният акт е подадена от процесуално легитимирано лице и в нормативно предвидения срок, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество е ОСНОВАТЕЛНА.

При извършване на проверката по чл. 168, ал.1, вр. чл. 146 от АПК, съдът констатира, че обжалваната заповед е издадена от компетентен орган по чл. 10, ал. 4 от ЗСПД– директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – М., в предвидената писмена форма.

В производството са допуснати съществени процесуални нарушения, които опорочават акта до степен, налагаща неговата отмяна, поради липса на задължителните реквизити, посочени в нормата на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК– фактически и правни основания за издаване на акта.

В случая, правното основание, на което е издаден обжалвания административен акт е чл. 10б, ал.1 ЗСПД, който гласи: „На семействата, чиито деца са записани в осми клас на училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.“ А като фактическо основание е посочено- „Получена информация от МОН заредена в ИИС за допуснати над 5 отсъствия без уважителна причина през месец юни 2025 г. за дете П. С. К., които са потвърдени“.

При това положение липсва корелация между посоченото правно и фактическо основание доколкото нормата на чл.10б, ал.1 ЗСПД регламентира правото за получаване на процесната помощ, а не възстановяването ѝ.

Отделните хипотези, при които помощта се възстановява са разписани в нормата на чл.10б, ал.7 ЗСПД, ако:

1. детето не постъпи в училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

2. ученикът не продължи обучението си през втория учебен срок до завършване на осми клас, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

3. ученикът е допуснал в рамките на един месец от учебната година отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

Априори, в оспорваната заповед не се съдържа цифрово правно основание, регламентиращо възстановяване на помощта.

На следващо място, при съобразяване с приложимата в случая правна уредба, в обстоятелствената част на заповедта като юридически факти, въз основа на които е издаден акта, е възпроизведен словесно текста на чл. 10б, ал. 7, т. 3 от ЗСПД- допускането в рамките на един месец от учебната година отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

Правното и фактическо основание са два отделни задължителни реквизита на всеки индивидуален административен акт и посочването само на единия от тях не може да замести другия. Органът дължи посочване на правните и фактически основания за постановяване на акта си, като наличието им е гаранция за правото на защита на адресата на акта и гаранция за възможността за извършване на съдебен контрол за спазването на материалния закон. Действително съгласно ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС, мотивите могат да бъдат изложени и отделно от самия акт, в съпроводителното писмо или в друг документ, най- късно до изпращането на жалбата срещу акта на по- горния административен орган, ако изхожда от същия административен орган, който е издал акта, но в случая подобна хипотеза не е налице и липсва позоваване в административния акт на такива документи.

В обжалваната заповед не са посочени и фактическите основания за издаването ѝ. В случая органът се е задоволил да посочи, че е: „Получена информация от МОН заредена в ИИС за допуснати над 5 отсъствия без уважителна причина през месец юни 2025 г. за дете П. С. К., които са потвърдени“, но става ясно на кои дати и в кои учебни часове са регистрирани отсъствия на ученика, което води до нарушаване на правото на защита на жалбоподателя да узнае заради кои факти е наредено да възстанови получената еднократна социална помощ. Това пречатства и възможността на съда да извърши цялостна проверка на достоверността на тези факти, респ. да извърши контрол за законосъобразност на оспорвания акт.

Действително, данни се съдържат в ел. справки, но същите са ангажирани едва с писмо изх. № 258/27.10.2025 г. на директора на СПГТ /писмото е издадено след обжалваната заповед/, видно които за месец юни 2025 г. ученикът има 3 закъснения за час по английски език; 2 отсъствия от час по „Биология и здравно образование“ и 1 по Физическо възпитание и спорт и 1 по Спортни дейности (волейбол). В същата отново липсват данни за кои дати и в кои учебни часове е отсъствал ученика. Видно от самата справка през месец юни 2025 г. ученикът е допуснал общо 4 броя отсъствия от часове по неуважителни причини – 2 броя – Биология и здравно образование; 1 бр. Физическо възпитание и спорт и 1 бр. Спортни дейности. През този месец са регистрирани и 3 бр. закъснения, които са определени като 1,5 часа отсъствие по неуважителни причини.

Съдът намира за нужно да отбележи, че в Наредба за приобщаващото образование и конкретно в разпоредбата на 61 са уредени отсъствията на учениците, а именно: Отсъствията на учениците от училище се отчитат в учебни часове (ал.1). Закъснение на ученика за учебен час до 20 минути се отчита като половин отсъствие, а закъснение на ученика за учебен час с повече от 20 минути – като едно отсъствие (2). Ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина по чл. 62, ал. 1, класният ръководител е длъжен да уведоми за това родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствието (3). Броят на отсъствията на ученика се отбелязва в дневника на класа, а в края на всеки учебен срок се вписва в ученическата книжка на ученика (4).

В контекста на гореизложеното, дори при наличието на предвидения минимален брой неизвинени отсъствия, предвид констатираните съществени процесуални нарушения при издаване на обжалвания административен акт единствената възможна последица е неговата отмяна. Освен това не е спазено и предписанието на чл. 35 от АПК, според което индивидуалният административен акт се издава едва, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени.

При това положение, като се е произнесъл при неизяснена фактическа обстановка и не е събрал своевременно всички необходими доказателства за изясняване на фактите по делото, както и без да се мотивира защо едни приема, а други- не, административният орган е постановил един незаконосъобразен административен акт.

С оглед изложеното съдът намира, че са налице основанията по чл. 146, т. 3 и т. 5 АПК за отмяна на оспорената заповед.

Мотивиран от горното, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Л. Й. В. Заповед № ЗСПД/Д-С-М/4790 от 11.08.2025 г., издадена от директора на дирекция Социално подпомагане – М..

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: